

ضمیمه ۱

نامه‌ها

نامه‌ی دیدهبان حقوق بشر به وزارت بهداشت ایران، ۲۰ فوریه ۲۰۱۷

نامه‌ی دیدهبان حقوق بشر به ستاد هماهنگی و پیگیری مناسب‌سازی کشور، ۲۰ فوریه ۲۰۱۷

نامه‌ی دیدهبان حقوق بشر به سازمان بهزیستی ایران، ۲۰ فوریه ۲۰۱۷

پاسخ مدیرکل روابط عمومی و بین‌المللی سازمان بهزیستی ایران، مارس ۲۰۱۷

نامه‌ی دیدهبان حقوق بشر به وزارت بهداشت ایران، ۸ مه ۲۰۱۸

نامه‌ی دیدهبان حقوق بشر به ستاد هماهنگی و پیگیری مناسب‌سازی کشور، ۸ مه ۲۰۱۸

نامه‌ی دیدهبان حقوق بشر به سازمان بهزیستی ایران، ۸ مه ۲۰۱۸

ضمیمه ۲

موافقت‌نامه بین معاون امور توانبخشی توانبخشی سازمان بهزیستی و نمایندگان سازمان‌های افراد ناشنوا و کم‌شنوا، مارس ۲۰۱۶

DISABILITY RIGHTS DIVISION

Shantha Rau Barriga, *Director*
Emina Cerimovic, *Researcher*
Lea Labaki, *Assistant Researcher/Assistant Advocate*
Meg Mszyco, *Associate*
Carlos Rios-Espinosa, *Senior Researcher/Advocate*
Kriti Sharma, *Researcher*

جناب آقای دکتر سید حسن قاضی-زاده هاشمی، وزیر محترم
بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

HUMAN RIGHTS WATCH

Kenneth Roth, *Executive Director*
Michele Alexander, *Deputy Executive Director,
Development and Global Initiatives*
Nicholas Dawes, *Deputy Executive Director, Media*
Iain Levine, *Deputy Executive Director, Program*
Chuck Lustig, *Deputy Executive Director, Operations*
Bruno Stagno Ugarte, *Deputy Executive Director,
Advocacy*

Dinah PoKempner, *General Counsel*
James Ross, *Legal & Policy Director*
Hassan Elmasry, *Co-Chair*
Robert Kissane, *Co-Chair*

رونوشت :
جناب آقای دکتر محسن اسدی لاری، مدیرکل امور بین-الملل وزارت بهداشت،
درمان و آموزش پزشکی

جناب آقای دکتر سید محمد-هادی ایازی، معاون امور اجتماعی وزارت
بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

جناب آقای دکتر عباس زارع-نژاد، مشاور وزیر و رئیس مرکز روابط عمومی
و اطلاع-رسانی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

با سلام و احترام،

سازمان دیدبان حقوق بشر، یک نهاد بین المللی غیر دولتی مستقل است که بدون
دریافت هیچ گونه بودجه دولتی، با فعالیت در نود کشور دنیا در زمینه دفاع از
حقوق انسان-ها در سراسر جهان فعال بوده است.

بخش حقوق افراد دارای معلولیت در سازمان دیدبان حقوق بشر طی سالهای
اخیر در زمینه تلاش برای ارتقای حقوق این افراد در سراسر جهان فعال بوده و
طرح های پژوهشی و اطلاع-رسانی فراوانی در کشور-های مختلف به انجام
رسانده است که از آن جمله می-توان به دسترس-پذیری اماکن و خدمات
عمومی در روسیه، دسترسی به آموزش در چین و وضعیت کودکان در مراکز
نگهداری در صربستان اشاره کرد.

به تازگی بخش حقوق افراد دارای معلولیت مطالعات و فعالیت هایی را در
جهت ارتقای حقوق افراد دارای معلولیت در منطقه خاور میانه آغاز
نموده-است. با توجه به جایگاه ایران در منطقه، بخش حقوق افراد دارای
معلولیت علاقه-مند است اطلاعات بیشتری در زمینه چگونگی برخورداری
یکسان افراد دارای معلولیت در ایران از خدمات سلامت و پزشکی کسب نماید.
به طور خاص، تجربیات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در زمینه
اجرای استانداردهای مربوط به تعهد دولت-ها به فراهم ساختن امکان
برخورداری برابر افراد دارای معلولیت از خدمات سلامت و پزشکی
پیش-بینی شده در کنوانسیون حقوق افراد دارای معلولیت که خوشبختانه دولت
جمهوری اسلامی ایران نیز به آن پیوسته است، بسیار جالب توجه خواهد بود.

بر این اساس ضمن تقدیر از تلاش‌های ارزش‌مند آن مقام و نهاد محترم در زمینه ارائه خدمات شایسته به افراد دارای معلولیت، بی‌نهایت سپاس‌گزار خواهم بود چنان‌چه در خصوص موارد زیر توضیحات و اطلاعاتی را در اختیار من و همکارانم قرار دهید :

- افراد دارای معلولیت در دسترسی برابر به خدمات پزشکی و بهداشتی با چه موانعی مواجه هستند و وزارت بهداشت چه برنامه‌هایی در جهت رفع این موانع در نظر گرفته‌است؟
- وضعیت دسترس‌پذیری فیزیکی بیمارستان‌ها و سایر مراکز مخصوص ارائه خدمات بهداشتی و درمانی چگونه‌است؟ آیا آماری از تعداد مراکز غیر قابل دسترس وجود دارد؟
- در مراکز درمانی و بهداشتی به چه میزان امکان دسترسی به مترجم زبان اشاره برای افراد ناشنوا وجود دارد؟
- پرسنل درمانی و بهداشتی چه آموزش‌هایی در خصوص نحوه تعامل و ارائه خدمات به افراد دارای معلولیت به ویژه ناشنوایان، نابینا-ناشنوایان، افراد دارای معلولیت ذهنی و روانی و اتیسم دریافت می‌کنند؟
- آیا مقررات و ساز و کارهای مناسب و نظارت کافی بر کسب رضایت آزادانه و آگاهانه افراد دارای معلولیت به ویژه ناشنوایان، نابینا-ناشنوایان، افراد دارای معلولیت ذهنی و روانی و اتیسم پیش از انجام آزمایش یا خدمات درمانی وجود دارد؟

ضمن سپاس فراوان از حسن نظر و همکاری آن مقام محترم، اینجانب و سایر همکاران در بخش حقوق افراد دارای معلولیت سازمان دیدبان حقوق بشر، آمادگی خود را جهت تبادل نظر، گفتگو و همکاری‌های بیشتر در خصوص ارتقای دسترس‌پذیری اماکن و خدمات مربوط به بهداشت و سلامت مطابق با استاندارد‌های مقرر در کنوانسیون حقوق افراد دارای معلولیت در ایران و منطقه خاورمیانه، اعلام می‌کنیم. ضمناً در صورت تمایل آن مقام محترم، آماده انجام ملاقات در این خصوص در تهران یا بروکسل هستیم.

با احترام،

شانتا رو باریگا
مدیر بخش حقوق افراد دارای معلولیت
سازمان دیده بان حقوق بشر
barrigs@hrw.org

DISABILITY RIGHTS DIVISION

Shantha Rau Barriga, *Director*
Emina Cerimovic, *Researcher*
Lea Labaki, *Assistant Researcher/Assistant Advocate*
Meg Mszyco, *Associate*
Carlos Rios-Espinosa, *Senior Researcher/Advocate*
Kriti Sharma, *Researcher*

HUMAN RIGHTS WATCH

Kenneth Roth, *Executive Director*
Michele Alexander, *Deputy Executive Director,
Development and Global Initiatives*
Nicholas Dawes, *Deputy Executive Director, Media*
Iain Levine, *Deputy Executive Director, Program*
Chuck Lustig, *Deputy Executive Director, Operations*
Bruno Stagno Ugarte, *Deputy Executive Director,
Advocacy*

Dinah PoKempner, *General Counsel*
James Ross, *Legal & Policy Director*
Hassan Elmasry, *Co-Chair*
Robert Kissane, *Co-Chair*

جناب آقای دکتر عبد-الرضا رحمانی فضلی، وزیر محترم کشور و ریاست
ستاد هماهنگی و پیگیری مناسب-سازی کشور

جناب آقای دکتر انوشیروان محسنی بندپی، رئیس سازمان بهزیستی و دبیر ستاد
هماهنگی و پیگیری مناسب-سازی کشور

رونوشت :

جناب آقای هوشنگ خندان-دل، معاون عمران، توسعه امور شهری و روستایی
وزارت کشور

جناب آقای سید رمضان شجاعی کیاسری، رئیس مرکز اطلاع-رسانی و امور
بین-الملل وزارت کشور

جناب آقای ابراهیم کاظمی مومنسرای، رئیس دبیرخانه ستاد هماهنگی و
پیگیری مناسبسازی کشور

جناب آقای سید مهدی میرشاهولد، معاونت امور بینالملل و روابط عمومی
سازمان بهزیستی کشور

با سلام و احترام،

سازمان دیدبان حقوق بشر، یک نهاد بین-المللی غیر دولتی مستقل است که
بدون دریافت هیچ گونه بودجه دولتی، با فعالیت در نود کشور دنیا در زمینه
دفاع از حقوق انسان-ها در سراسر جهان فعال بوده است .

بخش حقوق افراد دارای معلولیت در سازمان دیدبان حقوق بشر طی سالهای
اخیر در زمینه تلاش برای ارتقای حقوق این افراد در سراسر جهان فعال بوده و
طرح های پژوهشی و اطلاع-رسانی فراوانی در کشور-های مختلف به انجام
رسانده است که از آن جمله می-توان به دسترس-پذیری اماکن و خدمات
عمومی در روسیه، دسترسی به آموزش در چین و وضعیت کودکان در مراکز
نگهداری در صربستان اشاره کرد .

به تازگی بخش حقوق افراد دارای معلولیت مطالعات و فعالیت-هایی را در
جهت ارتقای حقوق افراد دارای معلولیت در منطقه خاور میانه آغاز نموده

است. با توجه به جایگاه ایران در منطقه، بخش حقوق افراد دارای معلولیت علاقه‌مند است اطلاعات بیشتری در زمینه چگونگی دسترسی افراد دارای معلولیت در ایران به اماکن، معابر، حمل و نقل و اطلاعات عمومی کسب نماید. به طور خاص، تجربیات ستاد مناسب‌سازی کشور در زمینه اجرای استاندارد‌های مربوط به تعهد دولت‌ها به ارتقای دسترس‌پذیری برای افراد دارای معلولیت پیش‌بینی شده در کنوانسیون حقوق افراد دارای معلولیت که خوشبختانه دولت جمهوری اسلامی ایران نیز به آن پیوسته‌است، بسیار جالب توجه خواهد بود.

بر این اساس ضمن تقدیر از تلاش‌های ارزش‌مند آن مقام و نهاد محترم در زمینه ارائه خدمات شایسته به افراد دارای معلولیت، بی‌نهایت سپاس‌گزار خواهیم بود چنان‌چه در خصوص موارد زیر توضیحات و اطلاعاتی را در اختیار من و همکارانم قرار دهید:

- آیا آمار دقیقی در خصوص تعداد اماکن عمومی اعم از ادارات و نهاد‌های دولتی، بیمارستان‌ها، مدارس و غیره که برای استفاده افراد دارای معلولیت مناسب است در دسترس می‌باشد؟ برنامه‌های ستاد مناسب‌سازی جهت بهبود این وضعیت چیست و با چه دشواری‌هایی در این راه مواجه هستید؟
- چه درصدی از معابر عمومی و وسایل حمل و نقل عمومی (اعم از قطارهای شهری و بین شهری، اتوبوس‌ها و تاکسی‌ها) برای استفاده افراد دارای معلولیت اعم از ناشنوایان، نابینایان، افراد نابینا-ناشنوا و افراد با معلولیت جسمی دسترس‌پذیر است و چه برنامه‌هایی جهت بهبود دسترس‌پذیری در نظر گرفته شده‌است؟
- چه اقداماتی جهت تسهیل استفاده افراد با معلولیت ذهنی از اطلاعات و محتوای عمومی به صورت برابر با سایر شهروندان صورت گرفته‌است؟ آیا نسخه ساده شده از این گونه اطلاعات و مطالب در دسترس این افراد قرار می‌گیرد؟
- وضعیت دسترسی نابینایان، ناشنوایان و افراد نابینا-ناشنوا به دیدارگاههای عمومی و رسانه‌های ملی چگونه است؟ چه درصدی از ناشنوایان به مترجم زبان اشاره جهت استفاده از خدمات عمومی و تسهیل در مراجعه به ادارات دولتی، بیمارستان‌ها و مراجع قضایی دسترسی دارند و چه کمبود‌هایی در این حوزه وجود دارد؟
- آیا ساز و کار مشخصی برای شناسایی موارد عدم دسترسی و الزام نهاد مربوطه به دسترس‌پذیر کردن خدمت ارائه شده یا ساختمان مورد نظر وجود دارد؟ در صورت امکان ذکر یک یا چند نمونه می‌تواند بسیار روشن‌گر باشد و به عنوان الگو مورد استفاده قرار گیرد.

ضمن سپاس فراوان از حسن نظر و همکاری آن مقام محترم، اینجانب و سایر همکاران در بخش حقوق افراد دارای معلولیت سازمان دیدبان حقوق بشر، آمادگی خود را جهت تبادل نظر، گفتگو و همکاری‌های بیشتر در خصوص ارتقای دسترس‌پذیری اماکن و خدمات عمومی مطابق با استانداردهای مقرر در کنوانسیون حقوق افراد دارای معلولیت در ایران اعلام می‌کنیم. ضمناً

در صورت تمایل آن مقام محترم، آماده انجام ملاقات در این خصوص در تهران یا بروکسل هستیم.

با احترام،

شانتا رو باریگا
مدیر بخش حقوق افراد دارای معلولیت
سازمان دیده بان حقوق بشر
barriga@hrw.org

DISABILITY RIGHTS DIVISION

Shantha Rau Barriga, *Director*
Emina Cerimovic, *Researcher*
Lea Labaki, *Assistant Researcher/Assistant Advocate*
Meg Mszyco, *Associate*
Carlos Rios-Espinosa, *Senior Researcher/Advocate*
Kriti Sharma, *Researcher*

جناب آقای دکتر انوشیروان محسنی بندپی، ریاست محترم سازمان
بهبودی جمهوری اسلامی ایران

رونوشت :

جناب آقای دکتر پهبود پورشبانان، قائم مقام و مدیرکل حوزه ریاست سازمان
بهبودی جمهوری اسلامی ایران

جناب آقای حسین نحوینژاد، معاونت امور توانبخشی سازمان بهبودی
جمهوری اسلامی ایران

جناب آقای سید مهدی میرشاهولد، معاونت امور بین الملل و روابط عمومی
سازمان بهبودی جمهوری اسلامی ایران

با سلام و احترام،

سازمان دیدبان حقوق بشر، یک نهاد بین المللی غیر دولتی مستقل است که بدون
دریافت هیچ گونه بودجه دولتی، با فعالیت در نود کشور دنیا در زمینه دفاع از
حقوق انسانها در سراسر جهان فعال بوده است.

بخش حقوق افراد دارای معلولیت در سازمان دیدبان حقوق بشر طی سالهای
اخیر در زمینه تلاش برای ارتقای حقوق این افراد در سراسر جهان فعال بوده و
طرح های پژوهشی و اطلاع-رسانی فراوانی در کشور-های مختلف به انجام
رسانده است که از آن جمله می-توان به دسترس-پذیری اماکن و خدمات
عمومی در روسیه، دسترسی به آموزش در چین و وضعیت کودکان در مراکز
نگهداری در صربستان اشاره کرد.

به تازگی بخش حقوق افراد دارای معلولیت مطالعات و فعالیت هایی را در
جهت ارتقای حقوق افراد دارای معلولیت در منطقه خاور میانه آغاز نموده
است. با توجه به جایگاه ایران در منطقه، بخش حقوق افراد دارای معلولیت
علاقه-مند است اطلاعات بیشتری در زمینه چگونگی ارتقا و حمایت از حقوق
افراد دارای معلولیت در ایران کسب نماید. به طور خاص، تجربیات سازمان
بهبودی کشور در زمینه اجرای استاندارد-های پیش بینی شده در کنوانسیون
حقوق افراد دارای معلولیت که خوشبختانه دولت جمهوری اسلامی ایران نیز به
آن پیوسته است، بسیار جالب توجه خواهد بود.

بر این اساس ضمن تقدیر از تلاش های ارزش-مند آن مقام و نهاد محترم در
زمینه ارائه خدمات شایسته به افراد دارای معلولیت، بی-نهایت سپاس-گزار

HUMAN RIGHTS WATCH

Kenneth Roth, *Executive Director*
Michele Alexander, *Deputy Executive Director,
Development and Global Initiatives*
Nicholas Dawes, *Deputy Executive Director, Media*
Iain Levine, *Deputy Executive Director, Program*
Chuck Lustig, *Deputy Executive Director, Operations*
Bruno Stagno Ugarte, *Deputy Executive Director,
Advocacy*

Dinah PoKempner, *General Counsel*
James Ross, *Legal & Policy Director*
Hassan Elmasry, *Co-Chair*
Robert Kissane, *Co-Chair*

خواهم بود چنانچه در خصوص موارد زیر توضیحات و اطلاعاتی را در اختیار من و همکارانم قرار دهید :

- آخرین آمار و اطلاعات رسمی موجود در مورد تعداد و انواع معلولیت در ایران چیست و از چه معیار و ساز و کاری برای تشخیص و دسته‌بندی افراد دارای معلولیت در ایران استفاده می‌شود؟
- چه تعداد از افراد دارای معلولیت در ایران در مراکز مخصوص افراد دارای معلولیت نگهداری می‌شوند و چه تعداد از این افراد را کودکانی که یکی از پدر یا مادر آنها در قید حیات است تشکیل می‌دهند؟
- موانع اصلی پیش روی سازمان بهزیستی در جهت اجرای کامل مفاد کنوانسیون حمایت از حقوق افراد دارای معلولیت در ایران چیست و سازمان بهزیستی چه اقداماتی را در جهت برطرف ساختن موانع مزبور اتخاذ کرده‌است؟
- وضعیت معیشت افراد دارای معلولیت در ایران چگونه است؟ چه تعداد از آنها به تفکیک نوع معلولیت، دارای شغل هستند و افرادی که فاقد شغل می‌باشند چگونه مورد حمایت قرار می‌گیرند؟
- سازمان بهزیستی چه ساز و کارها و اقداماتی را به منظور افزایش مشارکت افراد دارای معلولیت در تصمیم‌گیری‌های مربوط به جامعه معلولان، اجرای تصمیمات و نظارت بر آنها در نظر گرفته‌است؟

ضمن سپاس فراوان از حسن نظر و همکاری آن مقام محترم، اینجانب و سایر همکاران در بخش حقوق افراد دارای معلولیت سازمان دیدبان حقوق بشر، آمادگی خود را جهت تبادل نظر، گفتگو و همکاری‌های بیشتر در خصوص اجرای مفاد کنوانسیون حقوق افراد دارای معلولیت در ایران اعلام می‌کنیم. ضمناً در صورت تمایل آن مقام محترم، آماده انجام ملاقات در این خصوص در تهران یا بروکسل هستیم.

با احترام،

شاننارا باریگا

مدیر بخش حقوق افراد دارای معلولیت

سازمان دیده بان حقوق بشر

barrigs@hrw.org

Distinguished Shantha Rau Barriga

Director, Disability Rights Division

Human Rights Watch

Pursuant your request to respond the questions about accessibility of public facilities in I.R. Iran, we are pleased inform you that the answers of your questions are as follows?

About the **first question** (statistics available on the number of accessible public facilities) inform you that in 2016, a research was conducted among approximately 1200 executive entities' building with aim of study of accessibility in these building and other services for the people with disability which the results showed that in all of these building has been provided pertinent accessibility for these people as well as ongoing plan including:

- Producing educational programs in order to social awareness with emphasis on accessibility and public participation
- Implementing monitoring plans in order to quality assessment of services of entities equal to regulation duty in this regard.
- Implementing coordination plans for effective cooperation of related entities in the affairs of accessibility.
- Providing research plans in order to get more acquaintance and utilizing of successful experience of other countries in the field of accessibility and public's accessibility

Current barriers

- Lack of pertinent awareness among citizen and executive mangers with emphasis on accessibility.
- Lack of appropriate credit to run accessibilities plans
- Lack of sanction to run current regulation
- Lack of recognizing comprehensive management in collecting and implementing of awareness plans.

About the second question, based on non-scientific estimation and only according to evidences less than 25% public transportation have the capacity to provide services to the people with disabilities. Headquarter of coordination and following up of accessibility based on adjusted strategic plan is responsible for monitoring and coordination of related entities and move forward in this way.

About the question of 3 and 4 inform you that based on the paragraph of 13, approved on 15/9/2016 No 49130/77303, the ministry of

communication and information technology is obliged to implement and take adopt measures and in this regard performed numerous measures. About the question of 5, along with accessibility and receive complaints and the problems of citizen, for accessibility in passing way has been designed an intelligent system based this system all of citizens via sending a message (SMS) to system state their problems. This system with connecting related executive organization reflexes all of people with disabilities complaints. This system is called MABAR.

It should be noted that to show the capacities of Sate welfare organization of Iran on 252/2016 was held a scientific seminar to address the subject of accessibility in throughout the country, in this regard approximately 200 articles were sent to the secretariat of this seminar and after meticulous reviews, about 51 articles were selected as superior articles and published in a specific booklet and certainly in following days a volume of this booklet will send for you.

As well as it should be noted that to review and exchange bilateral knowledge about the latest conditions of accessibility in the society and how to promote it , the head of SWO expressed his acknowledgment for more cooperation in this regard consideration the request and his interest for expanding bilateral relation we would be grateful have a meeting in Brussels on 15-20th of April (2017) with you and my colleagues at there to extend more cooperation and you are kindly requested that take appropriate measures to pay the way and facilitating this process to have a visit at there.

Seyed Mehdi Mirshahvalad

Sincerely yours

Director General for public relations and international affairs of SWOI

Kenneth Roth, Executive Director

Deputy Executive Directors

Michele Alexander, Development and Global Initiatives
Nicholas Dawes, Media
Iain Levine, Program
Chuck Lustig, Operations
Bruno Stagno Ugarte, Advocacy

Emma Daly, Communications Director
Dinah Pokempner, General Counsel
James Ross, Legal and Policy Director

Division and Program Directors

Brad Adams, Asia
Maria McFarland Sánchez-Moreno, United States
Alison Parker, United States
Mausi Segun, Africa
José Miguel Vivanco, Americas
Sarah Leah Whitson, Middle East and North Africa
Hugh Williamson, Europe and Central Asia

Shantha Rau Barriga, Disability Rights
Peter Bouckaert, Emergencies
Zama Neff, Children's Rights
Richard Dicker, International Justice
Bill Frelick, Refugees' Rights
Arvind Ganesan, Business and Human Rights
Liesl Gernholtz, Women's Rights
Steve Goose, Arms
Diederik Lohman, Health and Human Rights
Marcos Orellana, Environment and Human Rights
Graeme Reid, Lesbian, Gay, Bisexual, and Transgender Rights

Advocacy Directors

Maria Laura Canineu, Brazil
Louis Charbonneau, United Nations, New York
Kanae Doi, Japan
John Fisher, United Nations, Geneva
Meenakshi Ganguly, South Asia
Bénédicte Jeannerod, France
Lotte Leicht, European Union
Sarah Margon, Washington, DC
David Mepham, United Kingdom
Wenzel Michalski, Germany
Elaine Pearson, Australia

Board of Directors

Hassan Elmasry, Co-Chair
Robert Kissane, Co-Chair
Michael Fisch, Vice-Chair
Oki Matsumoto, Vice-Chair
Amy Rao, Vice-Chair
Amy Towers, Vice-Chair
Catherine Zennström, Vice-Chair
Michael Fisch, Treasurer
Bruce Rabb, Secretary
Karen Herskovitz Ackman
Akwas Aidoo
Jorge Castañeda
Michael E. Gellert
Leslie Gilbert-Lurie
Paul Gray
Betsy Karel
David Lakhdir
Kimberly Marteau Emerson
Alicia Miñana
Joan R. Platt
Neil Rimer
Shelley Frost Rubin
Ambassador Robin Sanders
Jean-Louis Servan-Schreiber
Sidney Sheinberg
Bruce Simpson
Joseph Skrzynski
Donna Slaight
Siri Stolt-Nielsen
Darian W. Swig
Makoto Takano
Marie Warburg

8 مه ۲۰۱۸

HUMAN
RIGHTS
WATCH

دکتر سید حسن قاضی زاده هاشمی

وزیر

وزارت بهداشت، درمان، و آموزش پزشکی جمهوری
اسلامی ایران

HRW.org

با سلام و عرض ادب و احترام

دیده‌بان حقوق بشر سازمانی بین‌المللی، غیردولتی، و مستقل است که در بیش از نود کشور برای دفاع از حقوق مردم سراسر جهان فعالیت می‌کند. دیده‌بان حقوق بشر از هیچ دولتی بودجه دریافت نمی‌کند. واحد حقوق معلولین دیده‌بان حقوق بشر به شکلی فعالانه از طریق پروژه‌های پژوهشی و ترویج‌گری در بسیاری از کشورها در سراسر جهان در جهت ارتقاء حقوق افراد دارای معلولیت تلاش نموده‌است که از جمله می‌توان به دسترس‌پذیری خدمات و امکانات عمومی در روسیه، دسترسی به آموزش در چین، و وضعیت کودکان ساکن مؤسسه‌ها مخصوص نگهداری افراد دارای معلولیت در صربستان، دست به ترویج حقوق بشر افراد دارای معلولیت‌ناشماره کرد.

در پی مکاتبات پیشین ما با شما در فوریه‌ی ۲۰۱۷، دیده‌بان حقوق بشر با همکاری یک سازمان بین‌المللی دیگر، درباره‌ی وضعیت افراد دارای معلولیت در ایران پژوهش انجام داده‌اند. بر اساس مصاحبه‌های انجام گرفته با ده‌ها فرد دارای معلولیت و خانواده‌های آنها، فعالان این حوزه، و دیگر متخصصان از جمله متخصصان پزشکی، و همچنین تحلیل‌گران و سیاست‌های دولت ایران و نیز مطالعه مصاحبه‌های شما و همکارانتان با رسانه‌های داخلی، ما به نکاتی در زمینه وضعیت حقوق افراد دارای معلولیت در ایران پی بردیم که مایلیم پیش از انتشار، این نکات را به اطلاع شما رسانده و پاسخ شما را در صورت وصول بموقع در گزارش خود درج نماییم.

ما از هر اطلاعاتی در خصوص تلاش‌های وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (وزارت بهداشت) ایران برای تضمین برخورداری افراد دارای معلولیت از حقوقشان استقبال می‌کنیم، و امید داریم این اطلاعات و چشم‌اندازها را در گزارش‌های خود منعکس کنیم.

ما همچنین در رابطه با نگرانی‌هایی که مستقیماً به موضوعات در حوزه‌ی صلاحیت دیگر سازمان‌های دولتی و وزارت‌ها مرتبط می‌شوند با آنها مکاتبه کرده‌ایم. ما قدر دان پاسخ شما به موارد ذیل خواهیم بود:

دسترسی برابر به مراقبت پزشکی

بر اساس مصاحبه‌هایی که با افراد دارای معلولیت انجام داده‌ایم، بسیاری از بیمارستان‌ها، کلینیک‌ها، و دیگر مراکز پزشکی و پیراپزشکی از لحاظ فیزیکی برای افراد دارای معلولیت قابل دسترسی نیستند. مصاحبه‌شوندگان همچنین از برخوردهای تبعیض‌آمیز و ناآگاهی در میان برخی پزشکان و کارکنان گفتند. نبود مترجمان زبان اشاره و ناآگاهی در میان پرسنل بهداشت و درمان افراد ناشنوا یا کم‌شنوا را به طور خاص از دسترسی به مراقبت پزشکی باز می‌دارد. ما مشخصاً علاقه‌مندیم که هر اطلاعاتی درباره‌ی موضوعات در پی آمده دریافت کنیم:

- چه آموزشی به پرسنل بهداشت و درمان ارائه می‌شود تا تضمین گردد که آنها از دانش و آگاهی لازم برای فراهم‌کردن درمان برابر و با کرامت برای افراد دارای معلولیت برخوردار هستند؟
- آیا وزارت بهداشت، در همکاری با دیگر نهادهای دولتی و در مشورت با سازمان‌های ناشنوایان و کم‌شنوایان، برنامه‌ای برای تضمین دسترسی ناشنوایان و کم‌شنوایان به مترجم زبان اشاره در زمان مراجعه به مراکز پزشکی تدوین کرده‌است؟
- آیا وزارت بهداشت داده‌ای درباره‌ی دسترسی‌پذیری فیزیکی به مراکز مراقبت پزشکی در کشور دارد؟ و اگر چنین داده‌ای در دسترس است، آیا به شکل مرتب در قالب‌هایی دسترس‌پذیر برای تسهیل دسترسی افراد دارای معلولیت به مراقبت بهداشتی منتشر می‌شود؟

دسترسی به اطلاعات و مراقبت بهداشتی باروری و جنسی

افراد دارای معلولیت در دسترسی به اطلاعات و خدمات مراقبت بهداشتی باروری و جنسی مشکلات ویژه‌ای را تجربه می‌کنند. زنان با معلولیت‌های فیزیکی به ما گفتند که آنها به علت محدودیت‌های مالی یا حرکتی، نبود یاری‌رسانی حرفه‌ای برای تسهیل مراجعه به پزشک، یا نبود اطلاعات درباره‌ی اهمیت این مراقبت‌ها، به ندرت به دکتر زنان مراجعه می‌کنند یا تحت مراقبت پیشگیرانه‌ی سلامت جنسی قرار می‌گیرند. اطلاعات درباره‌ی حقوق جنسی و چگونگی شناسایی و واکنش به خشونت و سوء استفاده‌ی جنسی در قالب‌های دسترس‌پذیر برای افراد ناشنوا و افراد دارای معلولیت ذهنی یا معلولیت روان در دسترس نیست. ما مشخصاً علاقه‌مندیم که هر اطلاعاتی درباره‌ی موضوعات ذیل دریافت کنیم:

- آیا وزارت بهداشت برنامه‌ای برای تسهیل دسترسی فیزیکی به مراکز مراقبت بهداشتی باروری و جنسی، برای مثال با شمول و نظارت بر الزامات دسترسی‌پذیری برای تأمین دستگاه‌های پزشکی، دارد تا تضمین کند که زنان و دختران دارای معلولیت‌های فیزیکی دسترسی برابر به این خدمات داشته باشند؟
- آیا وزارت بهداشت برنامه‌ای دارد تا تضمین کند که اطلاعات و آموزش عمومی درباره‌ی سلامت و حقوق جنسی، از جمله اطلاعات درباره‌ی چگونگی شناسایی و واکنش به خشونت جنسی، در قالب‌هایی دسترس‌پذیر از جمله برای افراد نابینا، ناشنوا، افراد دارای معلولیت ذهنی یا معلولیت روان در دسترس باشند؟

تضمین رضایت آگاهانه

در مصاحبه‌ها با افراد دارای معلولیت و اعضای خانواده‌های آنها ما با موارد زیادی برخورد کردیم که در آن پزشکان و دیگر متخصصان مراقبت بهداشتی خواستار رضایت آگاهانه‌ی بیماران نشده یا آن را کسب نکرده‌اند، یا به آنها اطلاعاتی جامع درباره‌ی درمان یا عوارض جانبی بالقوه در قالبی کاملاً قابل فهم ارائه نداده‌اند، یا هر دو.

برای بزرگسالان دارای معلولیت، دارو و درمان باید با رضایت فرد مورد درمان اعمال شود. کنوانسیون حقوق افراد دارای معلولیت سازمان ملل، که ایران تصویب کرده است، متخصصان سلامت را ملزم می‌کند تا مراقبتی با کیفیت یکسان با دیگران، از جمله بر اساس رضایت آگاهانه و آگاهانه، به افراد دارای معلولیت ارائه کنند. برای نمونه، به گفته‌ی متخصصان سلامت روانی در ایران که ما با آنها مصاحبه کردیم، شوک‌درمانی برقی (ECT) غالباً بدون نیاز یا در شرایطی که احتمال نمیرود ECT موفق باشد، و بدون رضایت آگاهانه‌ی فرد دریافت‌کننده‌ی درمان اجرا می‌شود. افراد دارای معلولیت روان مصاحبه‌شده گفتند که آنها از طریق چند بار تجربه‌ی ECT در مورد آن اطلاع پیدا کرده‌اند.

- وزارت بهداشت چه آموزشی به متخصصان مراقبت بهداشتی می‌دهد تا تضمین کند که متخصصان مراقبت بهداشتی، از جمله کسانی که به افراد دارای اختلالات روانی-اجتماعی خدمات ارائه می‌دهند، دانش و مهارت‌های لازم برای کسب رضایت آگاهانه و آگاهانه در تجویز هر گونه دارو یا درمان را داشته باشند؟
- وزارت بهداشت چگونه بر رفتار متخصصان مراقبت بهداشتی درباره‌ی رضایت آگاهانه و آگاهانه و همچنین اعمال درمان پزشکی تنها در جهت اهداف درمانی مشخص نظارت می‌کند؟
- وزارت بهداشت چه سازوکارهای شکایتی در ارتباط با نگرانی‌های مرتبط با درمان در مراکز پزشکی را به کار می‌بندد؟ آیا می‌توانید مشخصات دسترسی‌پذیری این سازوکارها برای قرار دادن آنها در دسترسی افراد دارای معلولیت را شرح دهید؟

از توجه شما به این نامه متشکریم. سپاسگزار خواهیم بود اگر پاسخ شما را تا ۴ ژوئن ۲۰۱۸ دریافت کنیم تا بتوانیم پاسخ شما را در گزارش خود قرار دهیم. دفتر شما می‌تواند از طریق ایمیل به barrigs@hrw.org یا [فکس با شماره ۱ 212 377 9455](tel:+12123779455) به ما پاسخ دهد. پاسخ را می‌توانید به فارسی یا انگلیسی ارسال کنید. ما چشم‌انتظار کسب اطلاع از کارها و چشم‌اندازهای سازمان شما در مورد افراد دارای معلولیت در ایران و همکاری با شما برای تضمین حقوق کامل آنها هستیم.

با احترام،

شانتا راو بارریگا
مدیر واحد حقوق معلولیت

رونوشت: دکتر ایرج حریرچی، معاون کل وزارت بهداشت، درمان، و آموزش پزشکی
دکتر محسن اسدی لاری، مدیر کل امور بین‌الملل وزارت بهداشت، درمان، و آموزش پزشکی
دکتر سید محمد هادی ایازی، معاون اجتماعی وزارت بهداشت، درمان، و آموزش پزشکی
دکتر ساره محمدی، مشاور وزیر در امور زنان
دکتر محمد تقی جغتایی، مشاور وزیر در امور توانبخشی

Kenneth Roth, Executive Director
Deputy Executive Directors
Michele Alexander, Development and Global Initiatives
Nicholas Dawes, Media
Iain Levine, Program
Chuck Lustig, Operations
Bruno Stagno Ugarte, Advocacy

Emma Daly, Communications Director
Dinah PoKempner, General Counsel
James Ross, Legal and Policy Director

Division and Program Directors
Brad Adams, Asia
Maria McFarland Sánchez-Moreno, United States
Alison Parker, United States
Mausi Segun, Africa
José Miguel Vivanco, Americas
Sarah Leah Whitson, Middle East and North Africa
Hugh Williamson, Europe and Central Asia

Shantha Rau Barriga, Disability Rights
Peter Bouckaert, Emergencies
Zama Neff, Children's Rights
Richard Dicker, International Justice
Bill Frelick, Refugees' Rights
Arvind Ganesan, Business and Human Rights
Liesl Gernholtz, Women's Rights
Steve Goose, Arms
Diederik Lohman, Health and Human Rights
Marcos Orellana, Environment and Human Rights
Graeme Reid, Lesbian, Gay, Bisexual, and Transgender Rights

Advocacy Directors
Maria Laura Canineu, Brazil
Louis Charbonneau, United Nations, New York
Kanae Doi, Japan
John Fisher, United Nations, Geneva
Meenakshi Ganguly, South Asia
Bénédicte Jeannerod, France
Lotte Leicht, European Union
Sarah Margon, Washington, DC
David Mepham, United Kingdom
Wenzel Michalski, Germany
Elaine Pearson, Australia

Board of Directors
Hassan Elmasry, Co-Chair
Robert Kissane, Co-Chair
Michael Fisch, Vice-Chair
Oki Matsumoto, Vice-Chair
Amy Rao, Vice-Chair
Amy Towers, Vice-Chair
Catherine Zennström, Vice-Chair
Michael Fisch, Treasurer
Bruce Rabb, Secretary
Karen Herskovitz Ackman
Akwas Aidoo
Jorge Castañeda
Michael E. Gellert
Leslie Gilbert-Lurie
Paul Gray
Betsy Karel
David Lakhdhir
Kimberly Marteau Emerson
Alicia Miñana
Joan R. Platt
Neil Rimer
Shelley Frost Rubin
Ambassador Robin Sanders
Jean-Louis Servan-Schreiber
Sidney Sheinberg
Bruce Simpson
Joseph Skrzynski
Donna Slaight
Siri Stolt-Nielsen
Darrian W. Swig
Makoto Takano
Marie Warburg

جناب آقای دکتر عبدالرضا رحمانی فضل
وزیر کشور جمهوری اسلامی ایران
رئیس ستاد هماهنگی و پیگیری مناسب سازی کشور برای معلولان
دکتر انوشیروان محسنی بندپی
معاون وزیر و رئیس سازمان بهزیستی
دبیر ستاد هماهنگی و پیگیری مناسب سازی کشور برای معلولان

با سلام و عرض ادب و احترام

دیده‌بان حقوق بشر سازمانی بین‌المللی، غیردولتی، و مستقل است که در بیش از نود کشور برای دفاع از حقوق مردم سراسر جهان فعالیت می‌کند. دیده‌بان حقوق بشر از هیچ دولتی بودجه دریافت نمی‌کند. واحد حقوق معلولین دیده‌بان حقوق بشر به شکلی فعالانه از طریق پروژه‌های پژوهشی و ترویج‌گری در بسیاری از کشورها در سراسر جهان در جهت ارتقاء حقوق افراد دارای معلولیت تلاش نموده‌است که از جمله می‌توان به دسترس‌پذیری خدمات و امکانات عمومی در روسیه، دسترسی به آموزش در چین، و وضعیت کودکان ساکن مؤسسه‌ها مخصوص نگهداری افراد دارای معلولیت در صربستان، دست به ترویج حقوق بشر افراد دارای معلولیت‌ناشماره کرد.

در پی مکاتبات پیشین ما با شما در فوریه ۲۰۱۷، دیده‌بان حقوق بشر با همکاری یک سازمان بین‌المللی دیگر، درباره‌ی وضعیت افراد دارای معلولیت در ایران پژوهش انجام داده‌اند. بر اساس مصاحبه‌های انجام گرفته با ده‌ها فرد دارای معلولیت و خانواده‌های آنها، فعالان این حوزه، و دیگر متخصصان از جمله متخصصان پزشکی، و همچنین تحلیل قوانین و سیاست‌های دولت ایران و نیز مطالعه مصاحبه‌های شما و همکارانتان با رسانه‌های داخلی، ما به نکاتی در زمینه وضعیت حقوق افراد دارای معلولیت در ایران پی برده‌ایم که مایلیم پیش از انتشار، این نکات را به اطلاع شما رسانده و پاسخ شما را در صورت وصول بموقع در گزارش خود درج نماییم.

ما از هر اطلاعاتی در خصوص تلاش‌های ستاد مناسب‌سازی ایران برای تضمین برخورداری افراد دارای معلولیت از حقوقشان استقبال می‌کنیم، و امید داریم این اطلاعات و چشم‌اندازها را در گزارش‌های خود منعکس کنیم.

ما همچنین در رابطه با نگرانی‌هایی که مستقیماً به موضوعات در حوزه‌ی صلاحیت دیگر سازمان‌های دولتی و وزارت‌ها مرتبط می‌شوند با آنها مکاتبه کرده‌ایم. ما از تأسیس و فعالیت‌های ستاد هماهنگی و پیگیری مناسب سازی کشور برای معلولان در زمینه ارزیابی میزان مناسب‌سازی و تشویق نهادهای دولتی به دسترس‌پذیرتر کردن ساختمان‌های دولتی، حمل و نقل، و اطلاعات برای افراد دارای معلولیت استقبال می‌کنیم. بر اساس پژوهش‌هایی که انجام داده‌ایم دریافتیم که افراد دارای معلولیت در ایران همچنان در حوزه‌های متفاوت زندگی با دسترس‌پذیر نبودن امکانات عمومی مواجه هستند:

حمل و نقل

با وجود بعضی پیشرفت‌ها در زمینه دسترس‌پذیرتر کردن حمل و نقل عمومی، به ویژه در شهرهای بزرگ، در نتیجه‌ی دسترسی‌پذیری ضعیف حمل و نقل، جاده‌ها، و ساختمان‌ها، بسیاری از افراد دارای معلولیت در ایران که ما با آنها مصاحبه کردیم همچنان محدود به خانه‌هایشان مانده‌اند، و امکان زندگی مستقل و مشارکت در جامعه برابر با دیگران ندارند. برای مثال، در حالی که بعضی اتوبوس‌ها از سطوح شیب‌دار قابل دسترسی برای افراد دارای ویلچر یا واکر برخوردار هستند، افراد گفتند که راننده‌ها غالباً نمی‌دانند چگونه از این سطح شیب‌دار استفاده کنند. در شهرهای

بزرگتر با سیستم مترو، در حالی که در بعضی از ایستگاه‌ها آسانسور هست، آنها غالباً خارج از سرویس هستند. بعضی از کاربران ویلچر با وجود خطرها رو به استفاده از پله‌های برقی آورده‌اند. استفاده از اتوبوس برای افراد نابینا دشوار است زیرا ایستگاه‌های اتوبوس همواره اعلام نمی‌شوند، و اتوبوس‌های معمولی ممکن است خارج از ایستگاه‌های تعیین شده توقف کنند و امکان شمارش ایستگاه‌ها از سوی فرد نابینا برای جهت‌یابی در غیاب اعلام ایستگاه‌ها را از بین ببرند.

افراد ناشنوا و کم‌شنوا به علت نبود هیچ علامت استاندارد برای اطلاع‌رسانی به دیگر رانندگان برای عدم استفاده از بوق ماشین برای برقراری ارتباط، موانعی را در رانندگی تجربه می‌کنند. نبود یا کیفیت کم علائم در خطوط اتوبوس و مترو، و ناآگاهی در میان رانندگان تاکسی مانع استفاده‌ی برابر افراد ناشنوا از حمل و نقل عمومی می‌شود.

افراد ساکن شهرهای کوچک و مناطق روستایی اغلب با مشکلات خاصی در دسترسی به حمل و نقل روبه‌رو می‌شوند، زیرا حمل و نقل عمومی در این مکان‌ها کم یا ناموجود است، و جایی که وجود دارد، تا حد بسیار زیادی غیرقابل دسترسی است.

ما مشخصاً علاقه‌مندیم که هر اطلاعاتی درباره‌ی موضوعات ذیل دریافت کنیم:

- ستاد چه اقداماتی درباره‌ی دسترسی‌پذیری اجرا کرده است یا در برنامه‌ی اجرا دارد، تا تضمین کند که در دوره‌ی زمانی محدود و اعلام‌شده‌ای، حمل و نقل عمومی به شکلی برابر در دسترس افراد دارای معلولیت قرار گیرد؟
- در مدتی که برنامه بلندمدت به منظور رفع کمبودهای دسترس‌پذیری در حال اجرا است، چه اقدامات موقتی انجام شده یا در دست اجرا هستند، تا دسترسی به حمل و نقل را برای همه‌ی افراد دارای معلولیت تسهیل کند و در نتیجه، مشارکت اجتماعی و بهره‌مندی از سایر حقوق اولیه آنها تضمین گردد؟
- چه آموزشی به کارکنان حمل و نقل عمومی از جمله رانندگان و همچنین عموم مردم درباره‌ی تسهیل تردد افراد دارای معلولیت همراه با احترام گذاشتن به کرامت و خودمختاری آنها ارائه می‌شود؟
- ستاد مناسب‌سازی چه اقداماتی اجرا کرده است یا در دست اجرا دارد تا تضمین کند که افراد دارای معلولیت در مناطق روستایی و دورافتاده بتوانند به شکلی برابر با دیگران به حمل و نقل دسترسی داشته باشند؟

ساختمان‌های دولتی

به گفته‌ی سازمان بهزیستی، تنها ۳۰ درصد ساختمان‌های دولتی در ایران در دسترس افراد دارای معلولیت هستند. حتی دفترهای سازمان بهزیستی، که بسیاری از افراد دارای معلولیت به آن مراجعه می‌کنند تا خدمات دریافت کنند، غالباً غیرقابل دسترسی هستند.

افراد دارای معلولیت مصاحبه‌شونده، مخصوصاً کاربران ویلچر، گفتند که ورودی بیشتر ساختمان‌های دولتی به دلیل نبود سطح شیب‌دار یا آسانسور برای آنها غیرقابل دسترسی است. مصاحبه‌شوندگان گفتند که حتی وقتی آسانسوری هست، بسیاری از آسانسورها کوچکتر از آن هستند که بیشتر ویلچرها بتوانند وارد آنها شوند. افراد نابینا یا کم‌بینا از وجود آسانسورهای غیرقابل دسترسی در بسیاری از ساختمان‌های دولتی خبر دادند. در بعضی موارد، دکمه‌ی فراخوان آسانسور و انتخاب طبقه برای آنها دسترس‌پذیر نیست زیرا کنترل صوتی یا خط بریل ندارند.

ما از طرح‌های اجرا شده در سال ۲۰۱۶ برای ارزیابی سطح دسترسی‌پذیری سازمان‌های دولتی در ایران اطلاع داریم. ما همچنین از معرفی سیستم پیامک «معبّر» اطلاع داریم که مردم می‌توانند از طریق آن موانع دسترسی‌پذیری در مراکز دولتی و معابر را گزارش دهند. بر این اساس، پاسخ شما به پرسش‌های ذیل مزید امتنان خواهد بود:

- آیا استانداردهای رسمی دسترس‌پذیری برای ساختمان‌ها بر اساس استانداردهای کلی جهانی در ایران وجود دارند؟ اگر چنین استانداردهایی وجود دارند، آیا آنها برای مراجعه همه‌ی شهروندان از جمله به اشکال قابل دسترس برای افراد دارای معلولیت منتشر شده‌اند؟

- آیا می‌توانید نتایج سیستم پیام متنی «معبر» تا این تاریخ را به اشتراک بگذارید؟
- نتایج طرح ۲۰۱۶ برای ارزیابی دسترسی‌پذیری سازمان‌های دولتی در ایران چه بود؟
- چه اقداماتی اجرا شده‌است یا در دست اجرا است تا تضمین شود که نهادهای دولتی موانع دسترسی‌پذیری را برطرف کنند یا ترتیباتی مناسب و به هنگام را برای افراد دارای معلولیت در نظر بگیرند؟
- آیا تا کنون هیچ سازمان دولتی برای عدم رعایت الزامات دسترسی‌پذیری جریمه شده است؟ این جریمه‌ها چه بوده‌اند؟ آیا نتایج این جریمه‌ها یا ضمانت اجراها در قالب‌های قابل دسترسی برای افراد دارای معلولیت منتشر شده‌اند؟

از توجه شما به این نامه متشکریم. سپاسگزار خواهیم بود اگر پاسخ شما را تا ۴ ژوئن ۲۰۱۸ دریافت کنیم تا بتوانیم پاسخ شما را در گزارش خود قرار دهیم. دفتر شما می‌تواند از طریق ایمیل به barrigs@hrw.org یا [فکس با شماره 1 212 377 9455](tel:+12123779455) به ما پاسخ دهد. پاسخ را می‌توانید به فارسی یا انگلیسی ارسال کنید. ما چشم‌انتظار کسب اطلاع از کارها و چشم‌اندازهای سازمان شما در مورد افراد دارای معلولیت در ایران و همکاری با شما برای تضمین حقوق کامل آنها هستیم. با احترام،

Shantha Ram Bharagava

شانتا راو بارریگا
مدیر واحد حقوق معلولیت

رونوشت: هوشنگ خندان دل، معاون عمران، و توسعه‌ی امور شهری و روستایی وزیر کشور
ابراهیم کاظمی مومن سرایی، رییس دبیرخانه ستاد هماهنگی و پیگیری مناسب‌سازی کشور

Kenneth Roth, Executive Director

Deputy Executive Directors

Michele Alexander, Development and Global Initiatives
Nicholas Dawes, Media
Iain Levine, Program
Chuck Lustig, Operations
Bruno Stagno Ugarte, Advocacy

Emma Daly, Communications Director
Dinah PoKempner, General Counsel
James Ross, Legal and Policy Director

Division and Program Directors

Brad Adams, Asia
Maria McFarland Sánchez-Moreno, United States
Alison Parker, United States
Mausi Segun, Africa
José Miguel Vivanco, Americas
Sarah Leah Whitson, Middle East and North Africa
Hugh Williamson, Europe and Central Asia

Shantha Rau Barriga, Disability Rights
Peter Bouckaert, Emergencies
Zama Neff, Children's Rights
Richard Dicker, International Justice
Bill Frelick, Refugees' Rights
Arvind Ganesan, Business and Human Rights
Liesl Gernholtz, Women's Rights
Steve Goose, Arms
Diederik Lohman, Health and Human Rights
Marcos Orellana, Environment and Human Rights
Graeme Reid, Lesbian, Gay, Bisexual, and Transgender Rights

Advocacy Directors

Maria Laura Canineu, Brazil
Louis Charbonneau, United Nations, New York
Kanae Doi, Japan
John Fisher, United Nations, Geneva
Meenakshi Ganguly, South Asia
Bénédicte Jeannerod, France
Lotte Leicht, European Union
Sarah Margon, Washington, DC
David Mepham, United Kingdom
Wenzel Michalski, Germany
Elaine Pearson, Australia

Board of Directors

Hassan Elmasry, Co-Chair
Robert Kissane, Co-Chair
Michael Fisch, Vice-Chair
Oki Matsumoto, Vice-Chair
Amy Rao, Vice-Chair
Amy Towers, Vice-Chair
Catherine Zennström, Vice-Chair
Michael Fisch, Treasurer
Bruce Rabb, Secretary
Karen Herskovitz Ackman
Akwas Aidoo
Jorge Castañeda
Michael E. Gellert
Leslie Gilbert-Lurie
Paul Gray
Betsy Karel
David Lakhdir
Kimberly Marteau Emerson
Alicia Miñana
Joan R. Platt
Neil Rimer
Shelley Frost Rubin
Ambassador Robin Sanders
Jean-Louis Servan-Schreiber
Sidney Sheinberg
Bruce Simpson
Joseph Skrzynski
Donna Slaight
Siri Stolt-Nielsen
Darian W. Swig
Makoto Takano
Marie Warburg

8 مه ۲۰۱۸

HRW.org

جناب آقای دکتر انوشیروان محسنی بندپی
معاون وزیر و رییس سازمان بهزیستی جمهوری اسلامی
ایران

با سلام و عرض ادب و احترام

دیده‌بان حقوق بشر سازمانی بین‌المللی، غیردولتی، و مستقل است که در بیش از نود کشور برای دفاع از حقوق مردم سراسر جهان فعالیت می‌کند. دیده‌بان حقوق بشر از هیچ دولتی بودجه دریافت نمی‌کند. واحد حقوق معلولین دیده‌بان حقوق بشر به شکلی فعالانه از طریق پروژه‌های پژوهشی و ترویج‌گری در بسیاری از کشورها در سراسر جهان در جهت ارتقاء حقوق افراد دارای معلولیت تلاش نموده‌است که از جمله می‌توان به دسترس‌پذیری خدمات و امکانات عمومی در روسیه، دسترسی به آموزش در چین، و وضعیت کودکان ساکن مؤسسه‌ها مخصوص نگهداری افراد دارای معلولیت در صربستان، دست به ترویج حقوق بشر افراد دارای معلولیت‌ناشماره کرد.

در پی مکاتبات پیشین ما با شما در فوریه ۲۰۱۷، دیده‌بان حقوق بشر با همکاری یک سازمان بین‌المللی دیگر درباره‌ی وضعیت افراد دارای معلولیت در ایران پژوهش انجام داده‌اند. بر اساس مصاحبه‌های انجام گرفته با ده‌ها فرد دارای معلولیت و خانواده‌های آنها، فعالان این حوزه، و دیگر متخصصان از جمله متخصصان پزشکی، و همچنین تحلیل قوانین و سیاست‌های دولت ایران و نیز مطالعه مصاحبه‌های شما و همکارانتان با رسانه‌های داخلی، ما به نکاتی در زمینه وضعیت حقوق افراد دارای معلولیت در ایران پی برده‌ایم که ما بایم پیش از انتشار، این نکات را به اطلاع شما رسانده و پاسخ شما را در صورت وصول بموقع در گزارش خود درج نماییم.

ما از هر اطلاعاتی در خصوص تلاش‌های سازمان بهزیستی ایران برای تضمین برخورداری افراد دارای معلولیت از حقوقشان استقبال می‌کنیم، و امید داریم این اطلاعات و چشم‌اندازها را در گزارش‌های خود منعکس کنیم.

ما همچنین در رابطه با نگرانی‌هایی که مستقیماً به موضوعات در حوزه‌ی صلاحیت دیگر سازمان‌های دولتی و وزارتخانه‌ها مرتبط می‌شوند با آنها مکاتبه کرده‌ایم.

تعامل مددکاران اجتماعی و مقامات دولتی با افراد دارای معلولیت

بر اساس مصاحبه‌هایی که با افراد دارای معلولیت در ایران انجام داده‌ایم، بسیاری بیان کردند که مددکاران اجتماعی اطلاعات کافی و به هنگام درباره‌ی خدمات و تجهیزاتی که محق دریافت آن هستند و روند دریافت این خدمات یا تجهیزا تدر اختیار آنها نمی‌گذارند. به نظر بعضی از افراد دارای معلولیت تعامل مددکاران اجتماعی با آنها غیرمحترمانه، توهین‌آمیز، و تحقیرآمیز بوده است.

در عین حال که قدرت‌اند تلاش‌های سازمان بهزیستی برای فراهم کردن خدمات باکیفیت برای افراد دارای معلولیت هستیم، علاقه‌مند هستیم که درباره‌ی این موضوعات بیشتر بدانیم:

- سازمان بهزیستی چه سیستم نظارت و شکایتی دارد، از جمله برای این که تضمین کند که هر مورد نقض حقوق یا قصور به شکلی مناسب مورد بررسی قرار گیرد، و در صورت لزوم، جبران شود؟
- چه آموزشی، از جمله در مورد حقوق و کرامت افراد دارای معلولیت، به مددکاران و دیگر نیروهایی داده می‌شود که به شکل روزانه با افراد دارای معلولیت تعامل می‌کنند؟
- سازمان بهزیستی چه برنامه‌هایی دارد تا تضمین کند که تمام افراد دارای معلولیت اطلاعات مرتبط با خدمات در دسترس آنها را به شکلی به هنگام و در قالبی دسترس‌پذیر با توجه به نوع معلولیتشان دریافت کنند؟

خدمات یاری‌رسانی شخصی حرفه‌ای

هیچکدام از افراد دارای معلولیتی که با آنها مصاحبه کردیم از یاری‌رسانی شخصی حرفه‌ای (PA) بهره نمی‌بردند. یاری‌رسان شخصی فردی است که در جنبه‌های مختلف زندگی روزمره - مانند مراقبت شخصی، کارهای خانه، یاری در مدرسه، دانشگاه، یا محل کار، رانندگی، مکالمه، و دیگر وظایف خاص هر فرد - از فرد دارای معلولیت حمایت می‌کند. برخورداری از خدمات یاری‌رسان شخصی می‌تواند حق افراد دارای معلولیت برای زندگی مستقل و مشارکت اجتماعی را محقق کند.

ما اطلاع داریم که سازمان بهزیستی به افراد دارای ضایعه‌ی نخاعی «حق پرستاری» پرداخت می‌کند، اما پژوهش ما نشان می‌دهد که این میزان برای رسیدگی به نیازهای آنها کافی نیست. به علاوه، تعیین افراد واجد شرایط برای دریافت "حق پرستاری" به جای آن که مبتنی بر ارزیابی نیازها و شرایط خاص هر فرد باشد، بر اساس وضعیت پزشکی و منشأ معلولیت او صورت می‌گیرد.

بعضی از افرادی که با آنها مصاحبه کردیم گفتند که "پرستارانی" که آنها از طریق آژانس‌های خصوصی به خدمت گرفته‌اند خدمات نامناسبی ارائه داده یا از جایگاهشان برای دزدی از افراد دارای معلولیت یا استفاده از خانه‌ی آنها برای بهره‌ی شخصی سوءاستفاده کرده‌اند.

- سازمان بهزیستی چه برنامه‌هایی برای تسهیل دسترسی افراد دارای معلولیت به یاری‌رسانی شخصی دارد؟
- سازمان بهزیستی چگونه بر آژانس‌های فراهم‌کننده‌ی خدمات مراقبت شخصی نظارت می‌کند؟ ما از هر نوع اطلاعات درباره‌ی شیوه‌ی نظارت استقبال می‌کنیم، از جمله این که سازمان بهزیستی در چه فواصل زمانی از آژانس‌های خدمات مراقبتی بازرسی انجام می‌دهد و آیا این بازرسی‌ها اعلام‌شده یا اعلام‌نشده هستند، بازرسان چه آموزش‌هایی دیده‌اند، طی سالهای اخیر چه تعداد و چه نوع تخلفاتی کشف شده، و چه گام‌هایی برای جبران خسارات ناشی از این تخلفات برداشته شده‌است.
- همچنین مایلیم بدانیم که چه سازوکارهایی برای شکایت از بدرفتاری توسط مراقبان خانگی و یا آژانس‌های مراقبت شخصیدر دسترس افراد معلول و خانواده‌های آنها قرار دارد.

وسایل و خدمات توانبخشی

بسیاری از افراد مصاحبه‌شده گفتند که برای دریافت وسایل توانبخشی رایگان یا یارانه‌ای مدتها در صف انتظار بوده و مجبور شده‌اند فرایندهای پیچیده‌ای را طی کنند. افرادی که تجهیزات را دریافت کردند، متوجه شدند که این وسایل کیفیت پایینی دارند و استقلالشان را تسهیل نمی‌کنند.

برای نمونه، ما اطلاع داریم که سازمان بهزیستی تنها ویلچرهای بیمارستانی فراهم می‌کند. افرادی که نمی‌توانند مستقلاً از ویلچرهای دستی استفاده کنند گفتند که تنها انتخاب آنها خرید ویلچر الکترونیک با هزینه‌ی شخصی بوده است، و بسیاری از عهده‌ی آن برنیا شده‌اند.

ما قدردان اجرای «برنامه‌ی توانبخشی مبتنی بر جامعه» (CBR) با هدف دسترس‌پذیر کردن خدمات در جوامع محلی هستیم. با وجود این، مصاحبه‌ها با افراد دارای معلولیت در ایران آشکار کردند که بسیاری از آنها در دسترسی به خدمات اساسی از جمله فیزیوتراپی، گفتاردرمانی، کاردرمانی، و روان‌درمانی با موانعی چندگانه مواجه هستند. اغلب، این خدمات در جوامع محل زندگی آنها در دسترس نیستند. در جاهایی که این خدمات وجود

دارند، ممکن است کیفیت پایین باشد، یا هزینهی هنگفتی داشته باشد: نه بیمه‌های دولتی و نه بیمه‌های خصوصی در ایران این خدمات را پوشش نمی‌دهند.

- سازمان بهزیستی چه برنامه‌هایی برای تضمین دسترسی افراد دارای معلولیت به وسایل توانبخشی با کیفیت دارد تا بدین ترتیب حق افراد برای زندگی مستقل در جامعه را تضمین کند؟
- سازمان بهزیستی چه برنامه‌هایی برای تضمین دسترسی افراد دارای معلولیت به خدمات اساسی مورد نیاز آنها در جامعهی محل زندگی‌شان دارد؟

نظام مستمری معلولیت

بر اساس مصاحبه‌ها با افراد دارای معلولیت در ایران، به این نتیجه رسیدیم که برنامهی مستمری معلولیت کنونی کمبودهایی جدی هم در پوشش و هم در مقدار پرداختی دارد. بر اساس آمار دولت، ۲۵ درصد افراد دارای معلولیت ثبت‌شده در سازمان بهزیستی، یا ۳۲۱ هزار نفر، در سال ۲۰۱۶ «مستمری معلولیت» دریافت کرده‌اند. اما بسیاری از افراد دارای معلولیت که به پشتیبانی مالی نیاز دارند این مزایا را دریافت نمی‌کنند. بیکاری در میان افراد دارای معلولیت ۶۰ درصد است. اما، تنها کسانی با معلولیت «شدید یا خیلی شدید» واجد شرایط هستند. نبود بودجهی کافی نیز تعداد افراد مستمری‌بگیر را محدود می‌کند. بعضی از افرادی که با آنها مصاحبه کردیم گفتند که کارمندان سازمان بهزیستی به آنها گفته‌اند که باید آنقدر در لیست‌های انتظار دریافت مستمری باقی بمانند تا زمانی که دریافت‌کنندهی دیگری شرایط دریافت را از دست بدهد (مثلاً کاری پیدا کند) یا فوت کند.

مقدار مستمری در سال شمسی اخیر ۱۳۹۶ (مارس ۲۰۱۷ تا مارس ۲۰۱۸)، ۱۴۸۰۰۰۰ ریال، برای رسیدگی به نیازهای اولیه کافی نیست؛ در مقابل، در همان سال، حداقل دستمزد کارگران شش برابر این مقدار، یا ۹۳۰۰۰۰۰ ریال (\$)، بود که بسیاری از اعضای مجلس، نمایندگان اتحادیه‌های کارگری، و نهادهای بین‌المللی این مبلغ حداقل دستمزد را به جهت ناکافی بودن مورد انتقاد قرار داده‌اند.

- سازمان بهزیستی چه برنامه‌هایی دارد تا تضمین کند که آن دسته از افراد دارای معلولیت که نیازمند پشتیبانی مالی دولت برای تامین حداقل نیازهای زندگی هستند، بدون توجه به تشخیص پزشکی این پشتیبانی را دریافت کنند تا بتوانند زندگی با کرامتی داشته باشند؟
- سازمان بهزیستی چه برنامه‌هایی دارد تا میزان مستمری معلولیت و تعداد افراد مستمری‌بگیر را افزایش دهد؟

از توجه شما به این نامه متشکریم. سپاسگزار خواهیم بود اگر پاسخ شما را تا ۴ ژوئن ۲۰۱۸ دریافت کنیم تا بتوانیم پاسخ شما را در گزارش خود قرار دهیم. دفتر شما می‌تواند از طریق ایمیل به barrigs@hrw.org یا [فکس با شمارهی +1 212 377 9455](tel:+12123779455) به ما پاسخ دهد. پاسخ را می‌توانید به فارسی یا انگلیسی ارسال کنید. ما چشم‌انتظار کسب اطلاع از کارها و چشم‌اندازهای سازمان شما در مورد افراد دارای معلولیت در ایران و همکاری با شما برای تضمین حقوق کامل آنها هستیم.

با احترام،

شانتا راو بارریگا
مدیر واحد حقوق معلولیت

رونوشت: دکتر حسین نحوی‌نژاد، معاونت توانبخشی سازمان بهزیستی
آقای سید مهدی میرشاه‌ولد، مدیرکل روابط عمومی و امور بین‌الملل سازمان بهزیستی

جلسه مورخ ۹۴/۱۲/۲۲ با حضور نمایندگان تشکلهای فعال در امور ناشنوایان برگزار گردید.

در ابتدای این نشست آقای دکتر نحوی نژاد معاون امور توانبخشی سازمان ضمن اشاره به ضرورت برگزاری جلسات مستمر با NGOهای فعال امور ناشنوایان بر تلاش این نماینده ها جهت طرح مطالبات افراد و اعلام مکتوب این موارد اشاره نمودند:

ایشان در ادامه افزودند با توجه به انجام انتخابات NGO ها در سال ۹۴ و عدم حضور نماینده ای از سوی ناشنوایان و لزوم حضور یکی از فعالان امور ناشنوایان به عنوان نماینده این افراد تاکید شد.

ایشان به شفافیت کامل فعالیتهای توانبخشی و لزوم همکاری تمام تشکلهای در پیشبرد اهداف فراروی تاکید نمودند

دکتر نحوی نژاد از جمع بندی نهایی این نشست، مساله اشتغال را اصلی ترین دغدغه معلولان ناشنوا دانست و در ادامه افزود بحث استخدام راه حل اصلی به شمار نمی رود بلکه ما باید بر روی آموزش حرفه ای معلولان و هنرآموزی این افراد تمرکز نمائیم.

بر همین اساس با صدور مجوزهای لازم این امکان فراهم خواهد شد تا افراد ناشنوا با معرفی به مراکز حرفه آموزی از حیث برخورداری از مهارتهای فنی و هنری مانند تراشکاری، معرق، چرم و مورد ارزیابی قرار گیرند تا در همان راستا فعال نمایند. در غیر اینصورت سایر استعدادهای آنان مورد ارزیابی قرار خواهد گرفت.

ایشان تاکید نمودند که سازمان بهزیستی با پرداخت سهم حق کارفرما و جبران عدم کارایی زمینه اشتغال افراد معلول بویژه ناشنوایان را فراهم خواهد نمود.

مضافاً این که سازمان بهزیستی بعنوان متولی امور معلولان و مدافع حقوق این عزیزان، جهت پیگیری مسائل و مشکلات این افراد در محیط کار اقدام خواهد نمود.

- واگذاری فعالیتهای NGOهای ناشنوایان و استفاده از پتانسیل خود ناشنوایان
- پیگیری تخصیص پلاک ویژه به ناشنوایان
- انجام مصاحبه و اطلاع رسانی دقیق در خصوص کاشت حلزون و تاکید بر این نکته که حجم عظیمی از ناشنوایان نیاز به کاشت حلزون ندارند و راه های فراوانی برای توانمندسازی ناشنوانان من جمله آموزش لب خوانی، زبان اشاره و ... وجود دارد

فازده ایران

- برگزاری نکوداشتی برای دکتر باغچه بان با همکاری انجمن ناشنوایان و دفتر توانمندسازی معلولین (کانون ناشنوایان) (ارائه)
- دفتر توانمندسازی در قالب طرح های توانمندسازی معلولان مبلغ ۳۰۰ میلیون تومان برای آموزش رابطین ناشنوا اختصاص دهد.
- مقرر گردید NGOها پیشنهادات خود را برای خرید وسایل تجهیزات در سال ۹۵ به دفتر معاونت ارائه نمایند.

کانون ناشنوایان ایران
 دفتر توانمندسازی
 تهران

محمد باجی
 (نماینده ناشنوایان)

دکتر خدیجه
 معاون کانون ناشنوایان
 در امور توانمندسازی
 ۹۵/۱۲/۲۲

خدایاری
 مونا قلجی
 ۱۳۹۴/۱۲/۲۲

سینا خداجی

مفکره طایفیان (رابط در کمیته ناشنوایان)
 ۲۲/۱۲/۹۴

بهروز لاری
 مدیر

فریاد خدیجه
 کانون ناشنوایان ایران

ایشی هیبت مدیره
 کانون ناشنوایان ایران
 نمایندگی